

Premieră cu „Rigoletto” la Opera Națională

(Grigore Constantinescu – 24 februarie 2014)

Ieșirea din tradiție este, desigur, un semn al actualizării profilului producției de teatru liric, aflat astfel în pragul inaugurării unui nou capitol din istoria existenței sale. Opțiunea conducerii Operei Naționale București a fost cea a schimbării, în dialogul cu capodoperele, act curajos pentru cei ce urmăresc astfel o poziție modernă în organizarea și managementul creației artistice. La aniversarea celor șase decenii de existență a Operei, în noul sediu, eram deja avertizați de premiera cu „Rigoletto” de Verdi, ca eveniment al lunii februarie, capabil a stârni curiozitatea tuturor operamanilor noștri, semn vizibil pentru afluența de public la premieră.

Suntem destul de mulți cei ce am fost plasați în fața unei opțiuni pentru acest spectacol care afișa, ca nouă atitudine, rezultatul unui „casting” pentru majoritatea colaborărilor cu realizatori de circulație internațională pentru Regie, Scenografie, Liching design, Coregrafie, Soliști, la aceștia adăugându-se și prezențe noi ale interpreților invitați din țară, după moda actuală. Răspunderea asumată pentru aceste noi confruntări cu publicul nu aparține doar premierei, un simultan cu două distribuții paralele, ci și amplasării spectacolului în geografia stagiunii.

Regia australianului Stephen Barlow (scenograf, grecul Yannis Thavoris) pare că demarează, conform declarației de proiect, de la ideea că schimbarea locului și timpului acțiunii a fost decizia lui Verdi și libretistului Piave, în preluarea piesei originale semnate de Victor Hugo. Îndrăzneală mare la timpul premierei absolute, nu mai puțin riscantă pentru premiera de acum, după un șir de alte experiențe prealabile, privind existența lui Triboulet-Rigoletto de-a lungul anilor. Tragicul – însumând emoția, comunicarea explicită a trăirilor, talmăcirea componistică – ar fi trebuit să urmărească linia evoluțiilor mai mult sau mai puțin fidele față semnăturile originale ale capodoperei teatrale și muzicale. În aceste condiții, așa cum spuneam, ieșirea din tradiție poate fi sau nu un act de trădare, acceptat atitudinal de producător, realizator sau beneficiar.

Ne mai amintim probabil că, cu decenii în urmă, premierele de operă era transmise în direct și pe posturile de radio. Se informa mai pe larg astfel spectatorul, se ocroteau totodată partitura și compozitorul. Recunoaștem că, în postura de radio-ascultători, am fi fost și noi mai avantajați, față de această premieră, datorită în primul rând distribuției. Interpretul rolului titular, Lucian Petrean, descoperit de noi acum, este un Rigoletto care-și merită aprecierea. Baritonul, invitat, după cum am aflat, de la Cluj, posedă mai multe din componentele vocale și actoricești cerute de celebrul personaj: un glas robust, întunecat ca timbralitate, impunător prin sonoritate, registru egal de la grav spre acut, slujind prezența scenică dorită. Probabil că, pe parcursul reprezentațiilor, artistul va contura mai complet prezența sa dramatică, în contextul operei, construind expresia și cerințele partiturii, curățind în derularea muzicală alternativele de stare și, uneori, cele intonaționale. În orice caz, este sigur, chiar la o primă audiție radiofonică, că avem un Rigoletto. Este cel mai important punct câștigat al premierei. Pentru fostul Duce de Mantua, acum un potentat afacerist din epoca prohibiției, Robert Nagy se lansează cu aplomb în versiunea avantajoasă a tenorului dramatic, versus Pavarotti. Cu șansele de care dispune vocal, după o considerabilă experiență interpretativă, glasul se aude bine, eficientă dramaturgic. Nu ne-a convins însă fragilitatea vocală din demersul sopranei americane Shoushik Barsoumian, într-o Gildă mai mult vulnerabilă, navigând cu viteză de croazieră prin serpentine belcantiste. Pe mezzo-soprana Iva Mrvoš – Maddalena, n-am prea

auzit-o; în schimb din rolurile episodice reținem prezența de personaj a lui Horia Sandu, urmată în registru grav și de Marius Boloș, ca și replicile pasagere ale sopranei Elena Dincă. Impresionantă este evoluția corului Operei, mai ales în actul I (tabloul 2), actul II și culorile sugestiei registrale ale furtunii din final, ansamblu care știe să-și mențină prestigiul sub ghidajul maestrului Stelian Olariu. Pentru dimensiunea instrumentală, o dublă impresie alternează orchestra de spectacol devenită, prin sonoritate, un spectacol de orchestră, concurent cu scena, sub conducerea dirijorală a clujeanului Cristian Sandu.

Audiție a muzicii? Vizionare a spectacolului? Fiecare alege ce-i place, ce dorește, ce așteaptă, începând de la prima ridicare de cortină pe care scrie, încurajator, „Rigoletto’s, Funeral Parlor”.